

SPIS TREŚCI

<i>Wykaz skrótów</i>	VI
<i>Wykaz skrótów biblijnych</i>	VII
<i>List Kardynała Angelo Sodano</i>	IX
<i>Przedmowa</i>	XIII

WPROWADZENIE

HUMANIZM INTEGRALNY I SOLIDARNY

a) U progu trzeciego tysiąclecia	1
b) Znaczenie tego dokumentu	4
c) W służbie pełnej prawdy o człowieku	7
d) W znaku solidarności, poważania i miłości	10

CZĘŚĆ PIERWSZA

ROZDZIAŁ PIERWSZY

ZAMYŚŁ MIŁOŚCI BOŻEJ WOBEC LUDZKOŚCI

I. WYZWALAJĄCE DZIAŁANIE BOGA	
W HISTORII IZRAELA	15
a) Darmowa bliskość Boga	15
b) Zasada stworzenia i darmowe działanie Boga	18
II. JEZUS CHRYSTUS – WYPEŁNIENIE	
OJCOWSKIEGO ZAMYŚŁU MIŁOŚCI	20

- a) W Jezusie Chrystusie urzeczywistnia się decydujące wydarzenie historii Boga z ludźmi20
- b) Objawienie Miłości trynitarnej21

III. OSOBA LUDZKA W BOŻYM ZAMYŚLE MIŁOŚCI23

- a) Miłość trynitarne, początek i cel osoby ludzkiej23
- b) Zbawienie chrześcijańskie: dla wszystkich ludzi i całego człowieka25
- c) Uczeń Chrystusa jako nowe stworzenie26
- d) Transcendencja zbawienia i autonomia rzeczy ziemskich28

IV. ZAMYŚL BOŻY I POSŁANNICTWO KOŚCIOŁA31

- a) Kościół, znak i obrona transcendencji osoby ludzkiej31
- b) Kościół, Królestwo Boże i odnowa stosunków społecznych33
- c) Nowe niebo i nowa ziemia35
- d) Maryja i Jej „fiat” w Bożym planie miłości36

ROZDZIAŁ DRUGI

POSŁANNICTWO KOŚCIOŁA I NAUKA SPOŁECZNA

I. EWANGELIZACJA I NAUKA SPOŁECZNA39

- a) Kościół, przybytek Boga z ludźmi39
- b) Inspirować i przepajać społeczeństwo Ewangelią40
- c) Nauka społeczna, ewangelizacja i promocja człowieka43
- d) Prawo i obowiązek Kościoła44

II. NATURA NAUKI SPOŁECZNEJ 46

- a) Poznanie oświecone przez wiarę46
- b) Życzliwy dialog z każdą dziedziną wiedzy49
- c) Wyraz posługi nauczania Kościoła50
- d) Pojednanie społeczeństwa przez sprawiedliwość i miłość52
- e) Przesłanie do dzieci Kościoła i do całej ludzkości54
- f) Pod znakiem ciągłości i odnowy55

III. NAUKA SPOŁECZNA W NASZYCH CZASACH:	
RYS HISTORYCZNY	57
a) Początek nowej drogi	57
b) Od „Rerum novarum” do obecnego czasu	58
c) W świetle i pod wpływem Ewangelii	69

ROZDZIAŁ TRZECI

OSOBA LUDZKA I JEJ PRAWA

I. NAUKA SPOŁECZNA I ZASADA PERSONALIZMU	71
II. OSOBA LUDZKA – „IMAGO DEI”	73
a) Istota stworzona na obraz Boży	73
b) Dramat grzechu	76
c) Powszechność grzechu i powszechność zbawienia	79
III. OSOBA LUDZKA I JEJ LICZNE WYMIARY	81
A) JEDNOŚĆ OSOBY	82
B) OTWARCIE NA TRANSCENDENCJĘ	
I NIEPOWTARZALNOŚĆ OSOBY	84
a) Otwarta na transcendencję	84
b) Jedyna i niepowtarzalna	85
c) Poszanowanie ludzkiej godności	86
C) WOLNOŚĆ OSOBY	87
a) Wartość i granice wolności	87
b) Związek wolności z prawdą i prawem naturalnym	89
D) RÓWNOŚĆ W GODNOŚCI WSZYSTKICH OSÓB	92
E) SPOŁECZNA NATURA CZŁOWIEKA	96
IV. PRAWA CZŁOWIEKA	98
a) Znaczenie praw człowieka	98
b) Wyszczególnienie praw	100
c) Prawa i obowiązki	101
d) Prawa ludów i narodów	102
e) Zmniejszyć rozdźwięk między „literą” a „duchem”	103

ROZDZIAŁ CZWARTY ZASADY NAUKI SPOŁECZNEJ KOŚCIOŁA

I.	ZNACZENIE I JEDNOŚĆ	107
II.	ZASADA DOBRA WSPÓLNEGO	109
	a) Znaczenie i główne skutki	109
	b) Odpowiedzialność wszystkich za dobro wspólne	110
	c) Obowiązki wspólnoty politycznej	112
III.	POWSZECHNE PRZEZNACZENIE DÓBR	113
	a) Źródło i znaczenie	113
	b) Powszechne przeznaczenie dóbr i własność prywatna	116
	c) Powszechne przeznaczenie dóbr i preferencyjna opcja na rzecz ubogich	120
IV.	ZASADA POMOCNICZOŚCI	122
	a) Źródło i znaczenie	122
	b) Konkretnie wskazania	123
V.	UCZESTNICTWO	125
	a) Znaczenie i wartość	125
	b) Uczestnictwo i demokracja	126
VI.	ZASADA SOLIDARNOŚCI	127
	a) Znaczenie i wartość	127
	b) Solidarność jako zasada społeczna i cnota moralna	128
	c) Solidarność i wspólne wzrastanie ludzi	129
	d) Solidarność w życiu i orędziu Jezusa Chrystusa	131
VII.	PODSTAWOWE WARTOŚCI ŻYCIA SPOŁECZNEGO	132
	a) Relacja między zasadami i wartościami	132
	b) Prawda	133
	c) Wolność	134
	d) Sprawiedliwość	135
VIII.	DROGA MIŁOŚCI	137

CZĘŚĆ DRUGA

ROZDZIAŁ PIĄTY

RODZINA – ŻYWOTNA KOMÓRKA SPOŁECZNA

I.	RODZINA – PIERWSZA NATURALNA SPOŁECZNOŚĆ	143
	a) Znaczenie rodziny dla osoby	144
	b) Znaczenie rodziny dla społeczeństwa	145
II.	MAŁŻEŃSTWO – FUNDAMENT RODZINY	147
	a) Wartość małżeństwa	147
	b) Sakrament małżeństwa	149
III.	SPOŁECZNA PODMIOTOWOŚĆ RODZINY	151
	a) Miłość i formowanie się wspólnoty osób	151
	b) Rodzina – sanktuarium życia	157
	c) Zadanie wychowawcze	164
	d) Godność i prawa dzieci	167
IV.	RODZINA JAKO WSPÓŁTWÓRCA ŻYCIA SPOŁECZNEGO	169
	a) Solidarność rodzinna	169
	b) Rodzina, życie gospodarcze i praca	170
V.	SPOŁECZEŃSTWO W SŁUŻBIE RODZINIE	172

ROZDZIAŁ SZÓSTY

PRACA LUDZKA

I.	ASPEKTY BIBLIJNE	175
	a) Obowiązek uprawy ziemi i troski o nią	175
	b) Jezus – człowiek pracy	177
	c) Obowiązek pracy	179
II.	PROFETYCZNE ZNACZENIE ENCYKLIKI „RERUM NOVARUM”	181

III. GODNOŚĆ PRACY	183
a) Podmiotowy i przedmiotowy wymiar pracy	183
b) Relacja między pracą a kapitałem	186
c) Praca – prawo do uczestnictwa	189
d) Praca a własność prywatna	189
e) Świąteczny wypoczynek	191
IV. PRAWO DO PRACY	192
a) Praca jest konieczna	192
b) Rola państwa i społeczeństwa obywatelskiego w popieraniu prawa do pracy	195
c) Rodzina i prawo do pracy	196
d) Kobiety i prawo do pracy	197
e) Praca nieletnich	198
f) Emigracja i praca	198
g) Rolnictwo i prawo do pracy	200
V. PRAWA PRACOWNICZE	201
a) Godność pracowników i poszanowanie ich praw	201
b) Prawo do sprawiedliwej zapłaty i podziału zysku	202
c) Prawo do strajku	203
IV. SOLIDARNOŚĆ MIĘDZY PRACOWNIKAMI	204
a) Znaczenie związków zawodowych	204
b) Nowe formy solidarności	206
VII. „RES NOVAE” W ŚWIECIE PRACY	207
a) Okres epokowych przemian	207
b) Nauka społeczna i „res novae”	210

ROZDZIAŁ SIÓDMY

ŻYCIE EKONOMICZNE

I. ASPEKTY BIBLIJNE	215
a) Człowiek, ubóstwo i bogactwo	215

b) Bogactwo istnieje po to, aby się nim dzielić	218
II. MORALNOŚĆ I EKONOMIA	219
III. PRYWATNA INICJATYWA I PRZEDSIĘBIORSTWO	223
a) Przedsiębiorstwo i jego cele	224
IV. INSTYTUCJE EKONOMICZNE W SŁUŻBIE CZŁOWIEKA	229
a) Rola wolnego rynku	229
b) Działanie państwa	232
c) Rola pośredników	234
d) Zużycie i oszczędność	235
V. „RES NOVAE” W EKONOMII	237
a) Korzyści i zagrożenia globalizacji	237
b) Międzynarodowy system finansowy	241
c) Rola wspólnoty międzynarodowej w epoce ekonomii globalnej	242
d) Solidarny i całościowy rozwój	244
e) Potrzeba wielkiej pracy na polu wychowania i kultury	245

ROZDZIAŁ ÓSMY

WSPÓLNOTA POLITYCZNA

I. ASPEKTY BIBLIJNE	247
a) Panowanie Boga	247
b) Jezus i władza polityczna	248
c) Pierwsze wspólnoty chrześcijańskie	249
II. ZASADA I CEL WSPÓLNOTY POLITYCZNEJ	251
a) Wspólnota polityczna, człowiek i naród	251
b) Ochrona i popieranie praw człowieka	254
c) Życie społeczne oparte na obywatelskiej przyjaźni	255

III. WŁADZA POLITYCZNA	257
a) Podstawa władzy politycznej	257
b) Władza jako siła moralna	259
c) Prawo do sprzeciwu sumienia	261
d) Prawo do oporu	262
e) Wymierzanie kar	263
IV. SYSTEM DEMOKRACJI	266
a) Wartości i demokracja	266
b) Instytucje i demokracja	267
c) Elementy moralne reprezentacji politycznej	268
d) Narzędzia uczestnictwa politycznego	270
e) Informacja i demokracja	270
V. WSPÓLNOTA POLITYCZNA W SŁUŻBIE SPOŁECZEŃSTWU OBYWATELSKIEMU	272
a) Wartość społeczeństwa obywatelskiego	272
b) Prymat społeczeństwa obywatelskiego	273
c) Zastosowanie zasady pomocniczości	274
VI. PAŃSTWO I WSPÓLNOTY RELIGIJNE	275
A) WOLNOŚĆ RELIGIJNA – PODSTAWOWE PRAWO CZŁOWIEKA	275
B) KOŚCIÓŁ KATOLICKI I WSPÓLNOTA POLITYCZNA	276
a) Autonomia i niezależność	276
b) Współpraca	277

ROZDZIAŁ DZIEWIĄTY

WSPÓLNOTA MIĘDZYNARODOWA

I. ASPEKTY BIBLIJNE	279
a) Jedność rodziny ludzkiej	279
b) Jezus Chrystus pierwowzorem i fundamentem nowej ludzkości	280
c) Uniwersalne powołanie chrześcijaństwa	281

II. PODSTAWOWE ZASADY WSPÓLNOTY MIĘDZYNARODOWEJ	282
a) Wspólnota międzynarodowa i wartości	282
b) Stosunki oparte na harmonii między porządkiem prawnym a porządkiem moralnym	285
III. ORGANIZACJA WSPÓLNOTY MIĘDZYNARODOWEJ	287
a) Znaczenie organizacji międzynarodowych	287
b) Osobowość prawna Stolicy Apostolskiej	291
IV. MIĘDZYNARODOWA WSPÓŁPRACA NA RZECZ ROZWOJU	292
a) Współpraca dla zagwarantowania prawa do rozwoju	292
b) Walka z ubóstwem	294
c) Zadłużenie zagraniczne	296

ROZDZIAŁ DZIESIĄTY OCHRONA ŚRODOWISKA

I. ASPEKTY BIBLIJNE	297
II. CZŁOWIEK I ŚWIAT RZECZY	299
III. KRYZYS RELACJI MIĘDZY CZŁOWIEKIEM A ŚRODOWISKIEM	304
IV. WSPÓLNA ODPOWIEDZIALNOŚĆ	307
a) Środowisko zbiorowym dobrem	307
b) Zastosowanie biotechnologii	312
c) Środowisko i współdzielenie dóbr	316
d) Nowe style życia	319

ROZDZIAŁ JEDENASTY UPOWSZECHNIANIE POKOJU

I. ASPEKTY BIBLIJNE	321
----------------------------	-----

II. POKÓJ – OWOC SPRAWIEDLIWOŚCI I MIŁOŚCI	323
III. KLĘSKA POKOJU – WOJNA	326
a) Obrona konieczna	328
b) Obrona pokoju	330
c) Obowiązek obrony niewinnych	331
d) Środki przeciwko tym, którzy zagrażają pokojowi	333
e) Rozbrojenie	334
f) Potępienie terroryzmu	337
IV. WKŁAD KOŚCIOŁA W BUDOWANIE POKOJU	339

CZĘŚĆ TRZECIA

ROZDZIAŁ DWUNASTY

NAUKA SPOŁECZNA I DZIAŁALNOŚĆ KOŚCIOŁA

I. DZIAŁALNOŚĆ DUSZPASTERSKA NA POLU SPOŁECZNYM	345
a) Nauka społeczna i inkulturacja wiary	345
b) Nauka społeczna i duszpasterstwo społeczne	347
d) Nauka społeczna i formacja	349
d) Popieranie dialogu	352
e) Podmioty duszpasterstwa społecznego	353
II. NAUKA SPOŁECZNA I ZAANGAŻOWANIE KATOLIKÓW ŚWIECKICH	355
a) Wierny świecki	355
b) Duchowość wiernego świeckiego	357
c) Roztropne działanie	358
d) Nauka społeczna i zrzeszanie się laikatu	360
e) Służba w różnych obszarach życia społecznego	361

1. Służba osobie ludzkiej	362
2. Służba kulturze	363
3. Służba ekonomii	369
4. Służba polityce	370

ZAKOŃCZENIE

KU CYWILIZACJI MIŁOŚCI

a) Pomoc Kościoła współczesnemu człowiekowi	379
b) Rozpocząć na nowo od wiary w Chrystusa	380
c) Niezłomna nadzieja	381
d) Budować „cywilizację miłości”	382

INDEKS ODNIESIENÍ	387
-------------------------	-----

INDEKS ANALITYCZNY	417
--------------------------	-----